

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.000
Letna naročnina L 2.000
Letna inozemstvo L 3.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVII. - Štev. 1 (826)

Gorica - 1. januarja 1965 - Trst

Posamezna številka L 50

Pojdimo z Bogom v novo leto in oprti na njegovo milost skozi viharje življenja!

Bo novo leto srečno?

Ko odbije dvanajsti udarec na starega leta dan, je to znamenje, da se je nekaj končalo in da se začenja drugo. Tisti trenutek je mejnik med prejšnjim in novim.

Trgovci sede h knjigam, potegne črto in naredi bilanco. Po njenih ugotovitvah odpre šampanjec, da napije svojim in sebi, ali pa se spravi pod odejo, nejevoljen na preteklo leto, nase in na ves svet. Stevilke iz tega, kar je že mimo, so mu v obeh primerih kažipot za naprej: to bo treba racionalizirati, ono nadomestiti z novim, tja usmeriti posebno skrb. Novo leto začenja tako v upanju, da bo ob koncu leta, ki se začenja, krivulja na steni zadovoljivo visoko.

Mnogo časa se bo okrog Novega leta uporabilo za ta ugotavljanja in gotovo bo ta čas za podjetja dobro uporabljen.

Zanimivo bi bilo dognati na drugi strani, koliko ljudi bo uporabilo vsaj nekaj minut za ugotovitev blagajn na višji ravni. Koliko časa se bo uporabilo ob Novem letu za pogled nazaj in naprej v luči tistih težkih besed: »Kaj bo dal človek v zameno za svojo dušo?«

Pravzaprav je to edino važen vidik. Ne morem pozabiti Papi-nijevih besed: »Svetniki ali pogubljeni, vse drugo je literatura.«

Potemtakem se je krivilja v preteklem letu dvigala, kadar sem se praznil sebe in polnil z Bogom. Prav mera te praznosti in polnosti je točka, skozi katero teče krivulja. Sem bolj poln Boga kot v začetku leta ali manj? Ali sem celo popolnoma prazen? Trenutki brez Boga so malodane izgubljeni. Celo leto brez Boga je po teh merilih, kot da ga ni bilo: sama izguba.

Razumen trgovec se ne ustavi pri ugotovitvi bilance, ampak skuša najti vzroke takega stanja. Razumen človek bo pri svoji večnostni trgovini prav tako poiskal korenine svoje polnosti in praznosti. Knjiga, prijatelj, zakonec, družina — v katero smer mi je pomagalo vse to?

Na teh ugotovitvah bo načrtan načrt za naprej. In leto, preživetvo po tem načrtu, bo prav gotovo srečno leto 1965.

B. R.

ITALIJA IMA NOVEGA PREDSEDNIKA

Po trinajstih dneh neprestanega zasedanja, potem ko so se »veliki volivci« že enaindvajsetič zbrali h glasovanju, je končno Italija le prišla do svojega novega državnega predsednika.

V ponedeljek 28. decembra je ob 19.01 predsednik poslanske zbornice Bucciarelli Ducci med navdušenim aplavzom navzočih prebral rezultate 21. glasovanja, ki so dali večino Saragatu ter nato izjavil: »S tem proglašam izvoljenega za predsednika republike dr. Giuseppe Saragata.«

Naslednji dan v opoldanskih urah je dr. Saragata že prisegel pred obema zbornicama in postal tako peti predsednik italijanske republike. Pred njim so to mesto zavzemali De Nicola, Einaudi, Gronchi in Segni.

Saragata se je rodil leta 1898 v Turinu. Ima torej 66 let. Vedno se je odlikoval po svoji borbosti proti totalitarizmu z desne in leve.

Pred fašizmom se je moral kot neupogljiv socialist umakniti v tujino, kjer je največ časa preživel na Dunaju in v Parizu. Po zlomu fašizma se je vrnil v Italijo in postal eden odločilnih činiteljev

v italijanskem političnem življenju. L. 1946 je bil predsednik ustavodajne skupščine, nato pa sodeloval skoro v vseh povojnih vladah. Nazadnje je bil zunanji minister.

Kot odločen protikomunist se je rajši ocepil od socialistične stranke, kakor da bi podpiral nevarni frontizem, ki ga je tedaj zagovarjal Nenni in njegova okoličja. Ustanovil je novo stranko socialnih demokratov (PSDI), ki se je tekóm let krepko uveljavila.

Saragata si je zagotovil svojo izvolitev z izjavo, da »prosi vse demokratične in protifašistične stranke brez izjeme, naj podprejo njegovo kandidaturo.« Ker Krščanska demokracija ni več vztrajala na zahtevi, da je treba doseči izvolitev brez odločilne podpore komunističnih glasov in ker je odstopil kot kandidat tudi Nenni, je postala pot do Saragatove izvolitve odprta. Prejel je od 931 navzočih 646 glasov. Zanj so strnjeno glasovali socialisti, socialdemokrati, komunisti in republikanci ter v pretežni večini krščanski demokrati.

Med tem ko je torej zadeva izvolitve novega državnega predsed-

Kot je to že običaj, je naslovil tudi letos sv. oče svojo božično poslanico vsem narodom zemlje. Poslanica je bila goreč poziv k medsebojnemu bratstvu, ki ga zahteva tako božja zapoved kot koristi sedanjega sveta. Brez zavesti, da smo bratje med seboj, se zlasti ne bo dalo odstraniti dveh groženj, ki stalno vzmirjajo človeštvo: lakota in vojne spopade.

Sv. oče je omenil, da je zlasti ob priliki svojega nedavnega potovanja v Indijo doumel, da so vsi ljudje bratje med seboj. Pogled na ogromne množice ga je pretresel in začutil je, da je treba takoj začeti z gojitvijo solidarnosti med narodi, da nikomur ne bo manjkalo kruha in se nikomur ne bo odrekalo človeško dostojanstvo. Navaditi se je treba, da ne bomo v bližnjem gledali tekmeča, nasprotnika ali celo sovražnika, temveč bitje, ki je vredno naše pozornosti, spoštovanja, pomoči in ljubezni. Odstraniti je treba egoizem ter ga nadomestiti z družabnim čutom, ki vidi poleg sebe tudi bližnjega.

Največja ovira za medsebojno razumevanje so danes po mnenju sv. očeta pretirani nacionalizem, ki koplje jarke med narodi namesto da bi jih zasipal; rasizem, ki mu je različna barva kože povod za medsebojno iztrebljanje; militarizem, ki požira ogromna finančna sredstva, katera bi se dala tako učinkovito porabiti za gospodarski in kulturni dvig narodov; ter razredni boj, ki hujša v družbi en stan proti drugemu.

Sv. oče je na koncu svoje poslanice slovesno zatrdil, da Cerkev noče in ne sme biti sedanjemu svetu povod za delitev; zato istočasno, ko zahteva zase svobodo pri oznanjanju Kristusove ljubezni, svojim vernikom priporoča, naj spoštujejo svobodo vesti in versko prepričanje drugih, kajti le tako ravnanje vodi k iskrenemu, uspešnem in razvijajočemu in vesoljnemu bratstvu.

Kongres za laični apostolat

Tretji svetovni kongres za laični apostolat bo verjetno leta 1966. Tako je izjavil predsednik vodstvenega sveta za mednarodne kongrese za laični apostolat prof. Silvio Golzio. Tema kongresa bo: »Da bi bili vsi eno... da bo svet veroval«. Glavno témo bodo razdelili na tri točke: na notranjo obnovo Cerkev, ki je ena in vesoljna; dalje: zблиžanje med vsemi kristjani, in tretjič: uspešna prisotnost Cerkev v modernem svetu.

Božična poslanica sv. očeta

BOŽIČNE MISLI PAVLA VI. KARDINALSKEMU ZBORU

Te svoje misli, ki jih je izrekel 22. decembra v svoji božični poslanici, je sv. oče 24. decembra še dopolnil ob priliki srečanja s kardinali in prelati rimske kurije, ki so mu prišli čestitat za praznike.

Pomudil se je najprej pri koncilskem zasedanju. Izrazil je svoje veselje, da se je tretje zasedanje tako uspešno zaključilo, dasi je bila pot do tega včasih naporna in polna težkih razpravljanj. Vsekakor je ob zasedanju prišlo v polni meri do izraza načelo svobodnega izražanja. Ni zato res, da bi bili koncilski očetje razdvojeni med seboj; vsi so le iskali način, kako najti sodobnim problemom pametne rešitve v skladu z božji-mi resnicami, katerih čuvarica je Cerkev.

Nato je omenil nekatere boleče stvari v življenju Cerkev: nekateri kristjani bi radi svet reševali tako, da bi se mu prilili, kar je popolnoma napačno; tudi ne moremo pozabiti dežel, kjer je Cerkev oropana osnovnih pravic in kjer se zlasti mladina vzgaja ob

popolnem zanikanju Boga; končno vzbujajo bolečino tudi žrtev življenja, ki so jo prav v letu 1964 toliko misijonarji in misijonarki doprinesli ob pričevanju za Kristusovo resnico.

Poleg tega smo zaskrbljene priče splošnemu nemiru, ki vlada v družbi; celi narodi so zaviti v notranje prepire in obračunavanja z orožjem; prepiri in nesloga so se polastili mnogih dežel; javna dostojnost je v krizi, zločinstvo se širi in lakota zavzema vedno bolj strahoten obseg.

Vendar so pa tudi stvari, ki naše srce napolnjujejo z veseljem: človek prodira v veselje, odkriva nove tajne narave, kultura se širi, človeško delo postaja vedno bolj dostojanstveno, uspešno se pobijajo bolezni, med narodi raste želja po miru in medsebojnem sodelovanju.

Vse to je čudovito. Mi smo hvaležni Bogu, da je postal človek. Kar nam sedaj manjka, je sloga med ljudstvi. Naj bi ravno zavest, da brez Boga ne zmoremo nič velikega, bila v bodoče most do Kristusa Zveličarja, ki nam ga je nebo naklonilo v božični noči!

Kaj bo novega v liturgiji?

Leta in leta smo bili (ali so bili naši predniki) vajeni videti pred oltarjem mašnika s strežnikom. Mašnik je daroval sv. mašo in kjer je bilo potrebno, mu je odgovarjal strežnik. Rekli so, da strežnik odgovarja mašniku v imenu cerkve in predvsem tistih, ki so pri maši. Med sveto mašo so ljudje skupaj ali vsak zase molili; včasih pevcu na koru prepevali.

Vse je bilo morda zelo lepo in pobožno, a vsi so imeli občutek, da nekaj ne gre. Ni bilo prave povezave med mašnikom in ljudstvom. Ali je res potrebno, da mali strežnik odgovarja mašniku in predstavlja vse ljudstvo? Ali ne more to ljudstvo samo odgovarjati in moliti skupaj z mašnikom? Ali ne morejo ljudje sodelovati in tako lepše povedati, da so združeni pri daritvi svete maše z mašnikom in s Kristusom?

Ponekod so vpeljali dialogirane maše, pri katerih so ljudje mašniku odgovarjali in z njim molili, a v latinskem jeziku. To se je ponekod zelo dobro izkazalo. A kako naj ljudje, ki latinskega jezika ne razumejo in ne doumejo, pobožno sodelujejo?

Pri nas smo vpeljali zborne maše, pri katerih so ljudje odgovarjali v latinščini vsaj na glavne in na najbolj preproste mašnikove pozdrave ali prošnje. Ta pot je pokazala, da se da pri ljudeh doseči zadovoljivo sodelovanje. Le poštrevolnosti je treba. Pri duhovnikih in pri vernikih.

Ali ne bi dosegli še večje in temeljitejše sodelovanje, če bi namesto latinskega jezika uporabljali materin jezik? Da bi se ljudje z mašnikom pred oltarjem »pogovarjali« v domačem in ne v tujem jeziku. Zakaj bi morala skupina slovenskih vernikov pri sveti maši skupaj z mašnikom moliti v latinskem jeziku, ko pa vse potrebno lahko izrazimo z našo besedo in z našo pesnjijo? Ali je prav, da nas pred oltarjem predstavlja mali strežnik, ko pa to lahko sami opravimo, in da govori celo latinsko?

Podobna razmišljanja, ki so bila sad dolgega razpravljanja, so odprla novo pot. Ljudje se morajo vedno bolj zavedati dolžnosti, da pri naši sodelujejo. Le večja raba domačega ali materinega jezika bo to sodelovanje razširila in okrepila. Če je duhovnik pred oltarjem predstavnik ljudstva in je to ljudstvo deležno duhovništva, je prav, da vsi govorijo ali pejejo v domačem jeziku.

Zato je koncil s Konstitucijo o svetem bogoslužju potrdil, da more biti raba domačega jezika tako pri maši kot pri delitvi zakramentov in pri drugih bogoslužnih opravilih za ljudi čisto zelo koristna, naj se obred svete maše predela in bolj prilagodi današnjim potrebam in se tako omogoči širše sodelovanje. Delo za preosnovo svete maše bo dolgo. A cerkvena oblast je odločila, za katere mašne dele ali molitve bo mogoče kmalu rabiti slovenski jezik (po 7. marcu).

Za nas ni bila nobena posebnost, da so ljudje pri maši slovensko molili ali peli. Novost bo v tem, da bo tudi duhovnik pred oltarjem in med sveto mašo molil ali pel slovensko in da se bo tej njegovi molitvi ali petju pridružilo tudi ljudstvo. Naj naštem samo nekaj primerov!

Ko je duhovnik pri maši sam latinsko molil Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Pater noster, Agnus Dei itd., so ljudje molili iste molitve v slovenskem prevodu. Od 7. marca dalje pa bodo mašnik in ljudje iste molitve skupaj molili v slovenskem jeziku. S tem postane tudi slovenski jezik uradno bogoslužni jezik.

Duhovnik se ne bo več obrnil pred oltarjem in pozdravil »Dominus vobiscum« in za njim kdo zamrmral »Et cum spiritu tuo«. Duhovnik se bo obrnil in pozdravil »Gospod z vami«. Ali bo kdo samo zamrmral v odgovor »In s Tvojem duhom«? Ali pa bodo res vsi ljudje, ki so v cerkvi, lepo in pogumno odgovorili na pozdrav?

In ko bo duhovnik ob koncu maše pred blagoslovom nagovoril prisotne z besedami »Pojdite, končali smo« (Ite missa est), bo njegov nagovor izval pogumen in hvaležen odgovor »Bogu hvala«? Ali bo duhovnik sam zase molil Slavo, Vero, Svet, Oče naš, Jagnje božje itd.? Ne.

Liturgična preosnova zahteva novega truda in poštrevolnosti na sodelovanje, ki bo od sedaj naprej bistvenega značaja pri udeležbi svete maše. Vajeni smo videti po naših cerkvah ljudi, ki pri sveti maši stojijo in molčijo. Treba bo res truda, predno bodo vsi spoznali potrebo, da se vsi združijo v enotni molitvi in v enotnem božjem češčenju. Treba bo truda, predno bodo v cerkvi vsi segli po primerne knjizice in se v molitvi in petju pridružili duhovniku, ki zanje daruje sveto daritev. Kje naj se združimo, postanemo vsi eno, če ne prav pri daritvi svete maše? Vsaj tu.

Dr. Lojze Škerl

